

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВНЕСЕННЯ МІКРОДОБРІВ НА ТОВАРНИХ ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

Впровадження мікродобрив у технологіях вирощування пшениці м'якої озимої обмежено через відсутність чітких рекомендацій щодо норм, строків та доз їх використання в конкретних виробничих умовах. Тому необхідне більш поглиблене вивчення їхнього впливу на врожайність та економічну ефективність вирощування в різних ґрунтово-кліматичних умовах.

Мікроелементи необхідні для нормальної життєдіяльності рослин, вони використовуються у мікрокількостях і не можуть бути замінені іншими речовинами, наголошував В. Швартау. Нестача їх у ґрунті не призводить до загибелі рослин, але є причиною зменшення швидкості й узгодженості протікання біохімічних реакцій. Дуже актуальним живлення мікроелементами стає за умов інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Підвищення врожайності зернових культур завдяки застосуванню мікродобрив є актуальним питанням, що й спонукало нас до проведення спеціальних польових досліджень щодо встановлення норм та строків їх внесення зокрема на товарних посівах пшениці м'якої озимої.

Дослідження проводились на полях відділу насінництва Миронівського інституту пшениці імені В. М. Ремесла НААН упродовж 2012–2014 рр., розміщених у правобережному Лісостепу в південно-східній частині Київської області на водорозділі річок Рось і Росава.

Польові досліді проводили відповідно до методики державного сорто випробування на ділянках 10 м² у шестиразовій повторності. Агротехніка в дослідях загальноприйнята для умов правобережного Лісостепу України. Сорти пшениці озимої 'Колос Миронівщини', 'Миронівська сторічна', 'Наталка' та 'Ювіляр Миронівський' сіяли сівалкою СН-10Ц по попереднику сидеральний пар з нормою висіву 5 млн. схожих насінин/га. Обробку посівів проводили на IV, VIII та X е.о. мікродобривами Цеовіт Мікро Зерновий та Цеовіт Зав'язь Плюс в дозі 1 л/га відповідно до схеми дослідів ручним обприскувачем „Квазар V-2” з витратою робочої рідини 200 л/га (температура повітря не вище 18°C). Урожайність визначали шляхом суцільного обмолоту облікової ділянки комбайном „Сампо-130” з наступним перерахуванням на стандартну (14%) вологість зерна. Математичну обробку експериментальних даних здійснювали методом дисперсійного аналізу.

Залежно від застосування мікродобрив Цеовіт зав'язь Плюс (1,0 л/га) та Цеовіт Мікро зерновий (1,0 л/га) в середньому по сортах

за 2012–2014 рр. отримано врожайність 6,12–6,33 т/га, найбільший рівень (7,07–8,13 ц/га) в середньому по сортах отримано у 2014 р.

На посівах від внесення мікродобрив Цеовіт зав'язь Плюс (1,0 л/га) та Цеовіт Мікро зерновий (1,0 л/га) в період весняно-літньої вегетації, рівень прибутку в середньому по сортах за роки збільшувався на 409–1110 грн/га.

Найбільший рівень прибутку (8887–9193 грн./га) отримано за застосування обох мікродобрив на VIII етапі органогенезу. Собівартість 1 ц товарного зерна зменшувалась за обробки Цеовіт Мікро зерновий (1,0 л/га) на VIII етапі органогенезу на 2 грн., рівень рентабельності збільшувався на 2 % порівняно до контролю. В інших варіантах від застосування мікродобрив собівартість 1 ц товарного зерна перевищувала контроль на 1–5 грн., а рівень рентабельності зменшувався на 1–3 % порівняно з контролем.

За застосування цих мікродобрив на елітних посівах пшениці м'якої озимої приріст до прибутку збільшиться у 2–3 рази порівняно до контролю.

На основі одержаних результатів експериментальних досліджень можна констатувати про ефективність використання мікродобрив на посівах пшениці м'якої озимої в період весняно-літньої вегетації, що дає можливість отримати підвищення врожайності зерна та збільшення чистого прибутку від реалізації.

УДК 633.111.«324»:631.527.5.

Дубовик Н. С., молодший науковий співробітник

Кириленко В. В., кандидат сільськогосподарських наук,

провідний науковий співробітник

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН

E-mail: natalyadubovyk@mail.ru

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАВ'ЯЗУВАННЯ НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В F₁ ПРИ СХРЕЩУВАННІ СОРТІВ З 1BL/1RS ТА 1AL/1RS ТРАНСЛОКАЦІЯМИ

Одним із успішних шляхів збагачення геноплазми пшениці чужинними генетичними компонентами через міжродову гібридизацію стало отримання пшенично-житніх транслокацій, або заміщень. Серед комерційних сортів пшениці з чужинним генетичним матеріалом найбільшого розповсюдження отримали 1BL/1RS та 1AL/1RS транслокації. Виявлення сортів пшениці м'якої озимої з житніми транслокаціями та їхнє застосування у селекційних програмах є важливим етапом створення вихідного матеріалу з покращеними цінними господарськими ознаками, що буде сприяти збагаченню місцевого генофонду пшениці.